

José Rodrigues Oiticica (1882-1957)

Ο José Oiticica ήταν Βραζιλιάνος αναρχικός, ποιητής και ακτιβιστής. Ήταν ιδρυτής και συντάκτης του αναρχικού περιοδικού “Ação Direta” (“Άμεση Δράση”), από το 1946 μέχρι και τον θάνατό του. Έγραψε επίσης και δημοσίευσε αρκετά βιβλία ποίησης.

Ως γιος γεροϋσιαστή, ο Oiticica στάλθηκε για σπουδές σε μια θρησκευτική σχολή από όπου εκδιώχτηκε για εξέγερση. Το 1906 ίδρυσε τη Λατινοαμερικανική Ένωση, όπου υποστήριζε την προοδευτική εκπαίδευση. Αργότερα, ως καθηγητής, δίδαξε Πορτογαλική Φιλολογία στο Πανεπιστήμιο του Αμβούργου (1929-1930).

Η συνεχόμενη εξέλιξη των ιδεών του τον οδήγησε στον αναρχισμό κατά το 1912. Συμμετείχε στο Κέντρο Κοινωνικών Μελετών, όπου έγινε ενεργός μαχητικός ελευθεριακός, πραγματοποιώντας συνέδρια στα συνδικάτα και συμμετέχοντας μαζί με τους εργάτες σε διάφορες δραστηριότητες κοινωνικής διαμαρτυρίας και αναταραχών.

Το 1918 συνελήφθη και απελάθηκε για εξέγερση, ιδιαίτερα μετά την έκκλησή του για γενική απεργία. Το 1924 επέστρεψε στη φυλακή λόγω των ελευθεριακών και αντιμιλιταριστικών ιδεών. Συμμετείχε επίσης στην Αντικληρικαλική Ένωση που έδρευε στο Ρίο ντε Τζανέιρο. Επίσης κατά τη διάρκεια της δεκαετίας του 1920 με την εδραίωση της Μπολσεβίκικης Ρωσίας το εργατικό και σοσιαλιστικό κίνημα διαιρέθηκε.

Τον Μάρτιο του 1958 διάφοροι αναρχικοί ίδρυσαν στη μνήμη του Oiticica, το Κέντρο για τον José Oiticica (Center for José Oiticica - CEPJO) στο Ρίο ντε Τζανέιρο, το οποίο λειτούργησε μέχρι τον Οκτώβριο του 1969, όταν το κράτος επιτέθηκε σε αυτό και τα μέλη του συνελήφθησαν, φυλακίστηκαν και βασανίστηκαν.

Ο José Oiticica ήταν πατέρας του φωτογράφου José Oiticica Filho (1906-1964) και παππούς του καλλιτέχνη Hélio Oiticica. Και οι δύο εμφορούνταν από τις αναρχικές ιδέες.

*Μετάφραση: “Ούτε Θεός-Ούτε Αφέντης”.